

rursus stringitur in Propontidem: mox in quingentos passus coartatur 1 PL.
fitque Bosphorus Thracius, qua Darius copias transportavit. 2
 2, 3 || Haec profunda delphinas plurimos habent, in quibus causae 3 SOL.
miraculi multiformes. || ante omnia nihil velocius habent maria, 4 PL. 9.
|| sic ut plerumque salientes transvolent vela navium. quoquo eant, coniuges 5 PL. 9.
 4 evagantur. catulos edunt: decimus mensis maturum facit partum: 6
lucinam aestivus dies solvit: uberibus fetus alunt: teneros in fau- 7
cibus receptant: invalidos aliquantis per prosecuntur. || in tricesimum 8 PL. 9.
annum vivunt, quod exploratum est in experimentum caudis amputatis. 9
|| ora non quo ceterae beluae loco habent sed ferme in ventribus. || 10 PL. 9.
contra naturam aquatilium soli linguis suas movent. || aculeatae sunt 11 PL. 9.
 5 pinnae dorsuales: cum ira subiacet, inhorrescant: cum animi conquie- 12
verint, quibusdam receptaculis operiuntur. || spirare eos in aquis 13 PL. 9.
negant et vitales auras non nisi in aere supero recuperare. || pro voce 14 PL. 9.
gemitus est similis humano. certum habent vocabulum quo accepto 15
 6 vocantes secuntur: nam proprie simones nominantur. || voces homi- 16 PL. 9.
num aquilonis flatu celerius hauriunt: contra austro spirante auditus 17
obstruuntur. || mulcentur musica: gaudent cantibus tibiarum: ubicum- 18 PL. 9.
 7 que symphonia est, gregibus adventant. divo Augusto principe in Cam- 19
pania delphina puer fragmentis panis primo inlexit, et in tantum con- 20
suetudo valuit, ut alendum se etiam manui ipsius crederet. mox cum 21

RCNH LMG(B) SAP

v. 4 nihil — 5 navium compilavit Isidorus 12, 6, 11 v. 15 certum —
19 adventant compilavit Isidorus 12, 6, 11.

¹ proponditen H 2 bosphorus] P, bosforos RCNLMGSA, bosforus H
trachius RN, drarius G transfretauit S 3 habet N 4 miraculis R multi-
formis NSA 5 transuolant SP¹ quoquo eant] A, quoquo eunt MS, quo coeant
LGP, quo eant I(N, coeant C¹, coeunt RC²H) 6 euangantur N catulus M
edent L decima A naturum] mensurum H 7 estium S uberioris H
fauces SA 9 uiunt N amputatu * N 10 non om. H loco om. A
ferme in] III (SAP) cum Plinio: medio paene in ventre, in (om. ferme) reli-
qui uentrabu G 11 suas om. SAP aculatae S 12 pinnae] NSA,
pennae reliqui conquierunt RCNSAP, cum quieuerit M 13 eos om. R
13 aures R, inc. C¹ recuperare II (MA², recuperari L, rerecupere G,
reciperare A¹P, recipere S), respirare I (RCNH) 15 humono N certo
SA habet C¹N uocabulom N quo] co M 16 uocantis N sino-
munes II (LMGP¹) uocis N 17 celerus G, celeriter R 18 obstruunt C¹
musica] II (LMGP), a musico I (RCH, a * music * N), a musica SA
cantoris R 19 aduentant G 20 delphina] scripsi, delphinam RCNMAP²,
delfinam HS, delphinem LGP¹ primo] prior H 21 manu NHMGSA

PL. 1 profluxisset puerilis audacia, intra spatia eum Lucrini lacus vectitavit:
2 unde effectum, ut a Baiano litore equitantem puerum Puteolos usque
3 veheret. hoc per annos plurimos tamdiu gestum, donec assiduo spec- 12, 8
4 taculo desineret miraculum esse quod gerebatur. sed ubi obiit puer
5 sub oculis publicis desiderii maerore delphin interiit. pigeret hoc ad-
6 severare, ni Maecenatis et Fabiani multorumque praeterea esset litteris
PL. 9, 26 7 comprehensum. || in Africo mox litore apud Hippone Diarrhytum 9
8 delphin ab Hipponebus pastus est tractandumque se praebuit, im-
9 positos quoque frequenter gestitavit. nec populi tantum manibus acta
10 res est: nam etiam pro consule Africae Flavianus ipse eum contigit,
11 unguentis etiam delibuit: qua odoris novitate obsopitus aliquantis per
12 pro exanimi iactatus est multisque mensibus descivit a solita conver-
PL. 9, 27 13 satione. || apud lasum urbem Babylonem puerum delphinus adamavit, 10
14 quem dum post adsueta concluderet recedente inpatientius sequitur,
15 harenis invetus haesit. Alexander Magnus amore illum numinis
16 fuisse interpretatus praefecit puerum Neptuni sacerdotio. iuxta ean- 11
17 dem urbem, ut Hegesidemus auctor est, alium puerum Hermian no-
18 mine per maria similiter insidentem cum undosior fluctus necavisset,

RCNH LMG(B) SAP

1 profluxisset] II (LMGP¹), prolusisset I (RCNSA, proluxisset P², pro-
luisset H) puerilis S uectitauit ude H 2 affectum G a baiano]
ab iano R equitatem C² puerulum H perucheret SA 4 esse mir.
SA ubi obiit ubiit M 5 publicis pb (sic) M desiderii maerore]
RCNHLMG, desiderio eius S, desiderio A, desiderio eius merore P delphinis
R, delphinus HP² piget RC¹H 6 ni mæcenatis] ni macenatis M, enim
acenatis L fauiani RCH, fabiam M praeterea] praecetera L¹ 7 africu]
CNHLMGP¹, afrimo R, africano SAP² hippone] NS², hyponen LG, yp-
ponen RC, hyponen M, ypponem H, hippone P, hippo A¹ diarritum LMG,
diarrhitum S, diarrutum A, diariton P, diaphyllum RC, diaphitum II, dyaphy-
tum N 8 delphinus H hipponebus] NMS, ipponensibus AP, ypponiensibus
H, yppenensibus R, ipponiensibus C, hyponiensibus LG pastus est om. II
(LMG) impositus M 9 quoque] que G gestauit H manibus (naui-
bus M) a. r. e.] acta res est man. H 10 proconsule] proconsul C²SAP
flauianos L¹, flauiarum A 11 ungentis RC diliguit N, diliuit S qua] II
(LMGP), qui I (RCNSA) adsopitus L, obsopitus N aliquantis per-
diu SA iactatus] II (LMGP), iactatus I (RCNSA) descuit] desuit
SAP² solida L 13 diasum L babyloniae S² 14 assuetam R
recedente R 15 inuentus N haesit] I (RCNSAP), inhaesit II (LM, in-
esit G) amore SA nominis M 16 neptuni] I (CNHSAP, neptum R),
legi (lege MG) neptuni II (LMG) sacerdotium L¹ iuxta] iux M
17 uti H hezessidimus LMG, haegzesidemus P hermian (heruiam LM,
hermam G) nomine om. H 18 undusior N, odosior P¹ nacauisset G,
necauiisset M

12, 12 delphin ad terram revexit et velut fateretur reatum, paenitentiam suam 1 PL.
morte multavit nec reverti voluit amplius in profunda. || suppetunt 2 PL. 9.
et alia exempla, ut Arionem transeamus, cuius exitum annalium con- 3
probavit fides. || ad haec si quando lasciviant novi fetus, a maioribus 4 PL. 9,
datur adultior custos, quo magistro discant eludere impetus incursan- 5
13 tum beluarum: || quamquam ibi praeter phocas rara belua est. || plu- 6 PL. 9, 50
rimus thynnus iu Ponto, nec alibi paene fetificant: nusquam enim 7
cittius adulescunt, scilicet ob aquas dulciores. ingrediuntur veris tempore 8
|| intrant dextero litore, laevo exeunt: hoc inde accidere credunt quod 9 PL. 9,
dexteris oculis acutius cernant quam sinistris. 10

13, 1 || Hister Germanicis jugis oritur, effusus monte qui Rauracos Galliae 11 PL. 4,
aspectat. sexaginta amnes in se recipit ferme omnes navigabilis. || 12 IGN.
septem ostiis Pontum iufluit: quorum || primum Peuce, secundum Na- 13 PL. 4,
racustoma, tertium Calonstoma, quartum Pseudostoma; nam Borionstoma 14
ac deinde Spilonstoma || languidiora sunt ceteris, septimum vero pigrum 15 IGN.

RCNH LMG(B) SAP

v. 6 quamquam — 7 thynnus adhibuit Isidorus 13, 16, 4 v. 8 ingre-
diuntur — 10 sinistris compilavit Isidorus 12, 6, 14 v. 11 Hister — 81, 4 sapore
exscrispsit Dicuil 6, 35; similia Ammianus 22, 8, 44—46 v. 11 Hister — 13 in-
fluit compilavit Isidorus 13, 21, 28.

1 delphinus *H*, delphini *P¹*, delphinis *P²* fatetur *L¹*, faceretur *M*
2 mortem *R* multauit] mutauit *L¹*, finiuit *SAP²* profundo *LSP¹* 3 aliae *S*
transeam *S* cuius exitum] de quo *SAP²* annalium *S* comprobauit]
comprobat *H*, probauit *SA* 4 si quando om. *G* lascivium *L¹* a] e *P*,
om. *R* 5 adultior] *II* (*LMGP*), adultior gregi *SA*, adulto *H*, adulto gregi
RCN: parvos semper aliquis grandior comitatur ut custos *Plinius* custos
quo m. discant om. *M* 6 ibij *RCNL MG*, in ponto *SAP*, om. *H* phocas]
opes *L^a* rara sit belua *SAP* plurimos *M* 7 thynnus om. *A* f(a)eti-
cant *NG*, foeticant *LM* numquam *H* 8 ob aquas dulciores] ab aquas
dulciores *G*, ab aquis dulcioribus *SAP* ingrediuntur] in (vel l) labuntur *SA*
contra *Isidorum* 9 intrant (intran *M^a*) reliqui cum *Isidoro*, om. *I* (*RCNH*)
dextro *HSA* inde] deinde *H* accedere *M* 10 dextris *HGS A*, exteris
R^a N acutius] auciis *S¹*, caut (vel c) ius *S² A* sinistris *N* 11 germani-
cicus *N* montes *R* qui] quem *A* rauracus *LMG*, rauacos *P*
12 aspectant *A* recepit *M Dic.* (*Dresd.*) lx quadraginta *H* nauigales *R*
13 iostiis *N* naracustoma] *I* (*RCN Dic.*) naracostoma *H*) *II* (*L*, narratcostoma
G), narecostoma *SAP* 14 colonstoma *G* post colonstoma *ins*. ac deinde steno-
stoma *III* (*SA*): vide *infra* ad v. 15 quartum pseudostoma] *I* (*RC Dic.*) *III*
(pseudostoma *A*, q. pseudostoma *S*) cum Ammiano (pseudostomon cod. *Vat.*) et
Ptolemaeo 3, 10, 6, quartum pseudostoma (-mon *P²*) *II* (*LMGP*) et *NH* cum *Plinii*
4, 79. 82 libris nam *II* (*LMGP*) *III* (*SA*) cum Ammiano, om. *I* (*RC*, quintum
H Dic., a *N*) borionstoma] *I* (*RCNH Dic.*) *III* (*A*, boriomstoma *S*) cum Am-
miano (cod. *Vat.*), boriostoma *II* (*LMGP*) 15 ac deinde spilon (spolim *M^a*)
stoma] *libri* plerique et *Dic.*, sextum spilonstoma ac deinde *H* [quod natum

PL. 4, 79 1 ac palustri specie non habet quod amni comparetur. || priora quat-
2 tuor ita magna sunt, ut per longitudinem quadraginta milium pas-
3 suum non misceantur aequori dulcemque haustum incorrupto deti-
4 neant sapore.

PL. 8, 109 5 || Per universum Pontum fiber plurimus, quem alio vocabulo dicunt 13, 2
6 castorem. lytris similis est, animal morsu potentissimum, adeo ut cum
7 hominem invaserit, conventum dentium non prius laxet quam concre-
8 puisse persenserit fracta ossa. testiculi eius adpetuntur in usum me-
9 dellarum: idcirco cum urgeri se intellegit, ne captus prosit, ipse ge-
10 minos suos devorat.

PL. 37, 179 11 || Mittit Pontus et gemmas, quas a patria Ponticas dicimus gener 3
12 diverso: aliae aureas, aliae sanguineas habent stellas, et hae quidem
13 inter sacras habentur: nam quae ostentationi potius quam usui deli-
14 guntur, non guttis aspersae sunt, sed longis colorum ductibus liniantur.

PL. 4, 88 15 || Hypanis oritur inter Auchetas || Scythicorum amnum princeps, 14, 1
MEL. 2, 1, 7 16 purus et haustu saluberrimus, usque dum Callipidum terminis infera-
17 tur, ubi fons Exampaeus infamis est amara scaterrigine: qui Exam-

RCNH LMG(B) SAP

v. 9 cum urgeri — 10 devorat: similia Ammianus 17, 5, 7 v. 11 mittit —
13 habentur compilavit Isidorus 16, 12, 4 cf. 16, 15, 26.

ac deinde
est ex dittographia sextum spilonstoma], ac deinde stoma (om. spilon, superscr.
uel stenon) *P*, umiliterque ac deinde spilon (superscr. stenon) stoma *Q*: stenostoma
Ammianus; spireonstoma libri *Pliniani*; debuit esse psilonstoma testibus *Ptole-
maeo* 3, 10, 4, *Arriano peripl.* 31. 35, *Anon. peripl. ponti Eux.* 63 uero
om. *LG*

1 animi *G*, anni *HL* priora] primora *P¹*, prima ora *SA* 2 ita] adeo
SA quadraginta] quadrangenta *RC Dic.*, quadranginta *N* milia *HP*, mili-
bus *A* 3 ducemque *Dic.* (*Dr.*) haustu *GP²*, austro *M* incorrupto]
inconsumpto pro gl. supra v. *R* et sic *N Dic.* detineat *H*, detinent *SA Dic.*
4 saporem *GP²* 5 portum *RC* plurimos *M* uocabulo] nomine (superscr.
uel uocabulo) *A* 6 castoram *G* lytris] lytri *RC*, lystri *N*, lustri *H*, in-
lystri *A*, listris *P²* simile *A* 7 inuaserit] *RCHS²A^t*, inuasit *NLMGS¹A^vP*
quem *P¹* 8 eius om. *G* usu *N* 9 urgieri *RNMG* proposit] possit *S*
11 patria] pratri *M* 12 aliae (bis *N*) aur.] quippe al. aur. *SAP* stellas]
stillas *LMG* hae] *MGA*, e *L*, eae *R^bC^aNSP*, ea *R^a*, haee *H*, haece *C²*
13 ostentatione *H* 14 non guttis . . . liniantur (sic *A*, limantur *S*, liniuntur plerique)
om. *MG*: linea habet *Plinius*, lineatae *Isidorus* 15 hyspanis *NA* auchetas]
aucetas *HG*, auchetas *SA* scythicorum] scythicorum (sic) *R*, scythicorum *C*,
scitiorum *H* principes *M^a* 16 austro *M* callipodium *NSAP* contra *Melam*
ciusque auctorem *Herod.* 4, 52 17 infamis est amara (ima *H*) sc. q. exam-
paeus om. *G*

fuerit egressus quinque ulnas. iam illud palam est, quod solus ex amnibus nullas expiret auras. || dictionis Aegyptiae esse incipit a Syene, in qua fines Aethiopum, et inde usque dum mari intimatur, Nili nomen tenet.

32, 17 || Inter omnia quae Aegyptus habet digna memoratu praecipue bovem mirantur: Apim vocant. hunc ad instar colunt numinis, insignem albae notae macula, quae dextero lateri eius ingenita corniculis lunae refert faciem. statutum aevi spatium est, quod ut adsuit, profundo sacri fontis inmersus necatur, ne diem longius trahat quam licebit. mox alter nec sine publico luctu requiritur, quem reportum centum antistites Memphim prosequuntur, ut incipiat ibi sacrificium initiatum sacer fieri. || delubra quibus succedit aut incubat mystice thalamos nominant. dat omina manifestantia de futuris: illud maximum, si de consulentis manu cibum capiat. denique aversatus Germanici Caesaris dexteram prodidit ingruentia, nec multo post Caesar extinctus est. pueri Apim gregatim sequuntur et repente velut lymphatici ventura praecinunt. || bos illi ostenditur femina in anno semel, et ipsa non absque certis insignibus, quae atque inventa et oblata est, eadem die neci datur. Apis natalem Memphis celebrant iactu patere aureae, quam proiciunt in Nili statum gurgitem. haec sollemnitas per sep-

RCNH LMG(B) SAP

v. 5 inter omnia — 14 cibum capiat referunt tam mythographus Vaticanus primus c. 79 quam scholia novicia ad Lucan. 8, 479 v. 6 Apim — 17 anno semel compilavit Isidorus 8, 11, 86; similia Ammianus 22, 14, 7. 8 v. 19 Apis — 143, 2 habent: similia Ammianus 22, 15, 17.

1 ulnas] uellas M quod solus . . . 2 expiret auras] quod solus nullas expirare (expirare A) auras ex amn. uniuersis SA, solum illum nullas expirare auras ex amn. uniuersis P¹ 2 a syene] amsienae H 3 quas M et om. RCNH marij maron SA intimatas H 5 aegyptos P 6 apin H, quem apim C²A hunc] hac Ma, hanc Mb nominis M 7 not. alb. A dextro HSA corniculatibus H: corniculatae myth. et schol. Luc. 8 refret A statutum] statutum LMP¹, estatum G: spatium praestitutum Ammianus ut om. MA spetium N 9 inmersum M nec R 10 luctu] fletu H 11 antistes RG memfin RCHSA, memfin LMG, menfin P sacrif. ibi A 12 delubra] tecta P² 13 omnia] RC²NH, omnia plerique, inc. C¹: de futuris quaedam manifesta signa Isidorus; signa rerum futurarum Ammianus manifesta SA maxime SA 14 auersatus H, uersatus M germani R^a 15 caes. dexteram (dextram N)] d. c. S multum LMGP extinctus] extinct R 16 est om. SA apin H 17 bos] pus M 18 certis insignibus] incertis signibus R, incertis insignibus CNH atque] qua A 19 naturalem H memphici] LMG, memfici RCNSA, memphi P, memfi H, hi cum Plinio et Isidoro iactu] uacti H aur. pat. SAP 20 proicium S statum] NLMGP, statutum C, statim H, tantum R, statu SA gurgite HA

1 PL. 2 indutias habent nec attractant lavantes. verum octavo die caeremonia 3 iam peractis, velut redditia saeviendi licentia, solitam resumunt atrociter. 4 citatem.

PL. 8, 89 5 || Crocodilus malum quadrupes et in terra et in flumine pariter 32, 22 6 valet: linguam non habet: maxillam movet superiorem. morsus eius 7 horribili tenacitate convenient, stipante se pectinatim serie dentium. 8 plerumque ad viginti ulnas magnitudinis evalescit. qualia anseris edit 9 ova. metatur locum nido naturali providentia nec alibi fetus premit 23 IGN. 10 quam quo crescentis Nili aquae non possint pervenire. || in parti 24 PL. 8, 89 11 fovendo mas et femina vices servant. || praeter hiatum oris armatus 12 est etiam unguium inmanitate. noctibus in aqua degit, per diem humi 13 adquiescit. || circumdat maxima cutis firmitate in tantum, ut ictus 24 PL. 8, 90 14 quovis tormento adactos tergo repercutiat. || strophilos avis parvula 15 est: ea reduvias escarum dum adfectat, os beluae huiusc paulatim 16 scalpit et sensim scalpurrigine blandiente aditum sibi in usque fauces 17 facit. quod ichneumon conspicatus penetrat beluam populatisque vita- 18 libus erosa exit alvo.

PL. 8, 91 19 || Est et delphinum genus in Nilo, quorum dorsa serratas habent 26

RCNH LMG(B) SAP

v. 5 crocodilus — 6 superiorem excerpti Dicuil 7, 37; v. 5 crocodilus — 14 repercutiat compilavit Isidorus 12, 6, 19. 20; similia Ammianus 22, 15, 15. 16 v. 8 qualia — 10 pervenire excerpti Dicuil 7, 37 v. 14 strophilos — 18 alvo: similia Ammianus 22, 15, 19 et Isidorus 12, 2, 36 v. 19 est et delphinum — 144, 2 interimunt compilavit Isidorus 12, 6, 11. 16. 20; similia Ammianus 22, 15, 18.

1 quosdam Ha crocodilli- RCNA, crocodrill- H, corcodrill- Dic. constanter omnes 5 malus Dic. quatrupes M in fl. fl. S pariter om. A 7 horribile M tenacita G stipanti G, stipantes S dent. ser. pect. SA 8 anser insedet Dic. 9 oual oria H nido om. Dic. promit H 10 quo] quod Dic., pro P¹ crescentes SA possunt HDic., possent M pernire G in parti] in parcum G, om. H 11 hiatum] in actum M mars NS feminas P serant S 13 circumdata M, circumdatus SA 14 adactus HNS repercutiat recipiat M strophilus H, strofilus N: trochilos Plinius et Ammianus 15 est om. SAP¹ redubias (res dubias H) escarum (escarum M) dum RCNLHMGP², dum redubias esc. SAP¹ affectat] ad- sectat P² os] us N 16 scalpurrigine] prurigine H 17 (h)ic(h)neu- mon (hicheumon M) consp.] RCNLHMGP², enhydrus (denhydrus A) consp. alterum ichneumonum (inneumonum P¹) genus SAP¹: somno pressum conspi- catus ichneumon Plin., quod factum contuens enhydrus ichneumonis genus Ammianus, enhydrus si invenerit dormientem crocodilum Isidorus penetra R^a populatusque uitalia P 18 rosa MA alueo N 19 est et (om. RCH) delfinum genus] sunt delphines SAP¹ in om. LMG habet R

cristas. hi delphines crocodilos studio eliciunt ad natandum || demer- 1 PL.
sique astu fraudulentu tenera ventrum subternantes secant et inter- 2
32, 27 imunt. habitant in insula Nili homines forma perexigui, sed audacia 3
usque eo pergit, ut crocodilis se offerant obvios: nam haec monstra 4
fugientes insequuntur, formidant resistentes: || ergo capiuntur, subacti- 5 PL.
que etiam inter aquas suas serviunt et perdomiti metu ita obsequun- 6
tur, ut inmemores atrocitatis victores suos inequitantes dorso vehant. 7
28 || hanc ergo insulam et hanc gentem ubicumque indicio odoris per- 8 PL.
senserint, procul fugiunt. in aqua obtunsius vident, in terra acutissime. 9
hieme nullum cibum capiunt, quin etiam quattuor menses a coepitu 10
brumae inedia exigunt. 11
29 || Scinci quoque circa Nilum frequentissimi, crocodilis quidem 12 PL.
similes, sed forma modica et angusta, verum ad opem salutarem non 13
qualibet necessarii: medentes quippe ex ipsis pocula inficiunt, quibus 14
extinguitur vis veneni. 15
30 || Hippopotamus in eodem flumine ac solo nascitur, equino et 16 PL.
dorso et iuba et hinnitu, rostro resimo, ungulis bifidis, aprugineis 17

RCNH LMG(B) SAP

v. 3 habitant — 9 fugiunt *excerpsit Dicuil* 7, 39 v. 4 haec monstra —
5 resistentes: *similia Ammianus* 22, 15, 20 v. 9 in aqua — 11 exigunt *ex-
cerpsit Dicuil* 7, 38; *similia Ammianus* 22, 15, 20 v. 16 hippopotamus —
145, 1 depascitur *compilavit Isidorus* 12, 6, 21; v. 16 hippopotamus — 145, 7 in-
vexit: *similia Ammianus* 22, 15, 21—24.

1 delfinis *M*, delfini *LG* nandum *A¹* dimerisque *RLMG*
2 haustu *R* fraudulentu *M*, om. *SA* subternantes *A*, sub-
terantes *S* 3 habitant] praeterea *h. SAP* perexsicui *M*, exigui *Dic.*
4 usque eo] eo usque *S*, usque adeo *Dic.* pergit] *RCNLMG*, pergunt *H*,
periti *Dic.*, perdit *A*, praediti *SP* offerat *L* 5 fugientia secuntur *Dic.*,
fugientes sequuntur *RCNH* formida *R* ergo] et *Dic.* subactaque
Dic. 6 inter] *libri nostri et Dic.* (*Par.*), intra *Dic.* (*Dresd.*) perdomita
Dic. metu ita] et uita *M* 7 inequitantes dorso (dorsu *M*) *LMGSP*, in-
equitantis dorso *CNA*, inequitatis dorso *RS*, equitantes in dorso *Dic.*, in dorso
equitantes *H* uehat *A* 8 hanc] han *R* 9 procul] et procul *M*
obtusius *M*, obtuntius *Dic.* 10 cib. null. *RCNH Dic.* a coepitu *NSP*,
a coepitu *CA*, accepto *R¹H Dic.*, accepto *H²MGB*, inc. *L* 11 inedias *H^a*
12 scini *H*, scinici *S* frequentissim(a)e *LGS* quidem om. *H* 13 forma
modica et ang.] *LMGP*, modica forma et ang. *RCNH*, forma minuscula *SAP²*
salutarem] salute *H* 14 quamlibet malim necessaria *G* conficiunt *H*
15 extinguitur (et ext. *LMG*) uis ueneni (ueneris *R* marg. m. 1)] *RCNHLMG*,
uis uen. ext. *P²*, et stupor neruorum excitetur et ueneni (ueni *P¹*) uis extingua-
tur (exigatur *P¹*) *SAP¹* 16 hippotamus *S*, ippotamus *H* constanter, hippo-
potamus *P* et dorso] dorso *P²* 17 resimo] *RCNHLMSPI* cum *Plinio*, resu-
pino *GBP²*, resupinato *A* cum *Isidoro* aprugineis] *RCNLP¹*, apruines *M*,
apruginis *P²*, acpruginis *A*, aprinis *HGBS²* cum *Isidoro*, inc. *S¹*

PL. 1 dentibus, cauda tortuosa. noctibus segetes depascitur, ad quas pergit 1 PL.
2 aversus astu doloso, ut fallente vestigio revertenti nullae ei insidiae 2 PL.
3 praeparentur. || idem cum distenditur nimia satietate, harundines recens 32, 31
4 caesas petit, per quas tamdiu obversatur, quoad stirpium acuta pedes
5 vulnerent, ut profluvio sanguinis levetur sagina: plagam deinde caeno
6 oblimit, usquedum vulnus conducatur in cicatricem. hippopotamos et
7 crocodilos primus Romae M. Scaurus invexit.
EN. cf. PL. 8 || Circa easdem ripas ales est ibis. ea serpentium populatur ova 32
8, 97 9 gratissimamque ex his escam nidis suis desert: sic rarescunt proven-
PL. 3, 8, 9 10 tus fetuum noxiiorum. || nec tamen aves istae tantum intra fines 33
11 Aegyptios prosunt: nam quaecumque Arabicae paludes pennatorum
12 anguum mittunt examina, quorum tam citum virus est, ut morsum
13 ante mors quam dolor insequatur, sagacitate qua ad hoc valent aves
14 excitatae in procinctum eunt universae et prius quam terminos pa-
15 trios externum malum vastet, in aere occurvant catervis pestilentibus:
EN. cf. PL. 16 ibi agmen devorant universum: quo merito sacrae sunt et inlaesae. || ore
10, 32 17 pariunt. || nigras solum Pelusium mittit, reliqua pars candidas.
PL. 13, 56 18 || De arboribus quas sola fert Aegyptus praecipua est ficus Aegyptia, 34
19 foliis moro comparanda, poma non ramis tantum gestans, sed et
PL. 13, 57 20 caudice: usque adeo fecunditati suea angusta est. || uno anno septies

RCNH LMG(B) SAP

v. 8 circa — 9 defert *compilavit Isidorus* 12, 7, 33; v. 8 circa — 17 ore
pariunt: *similia Ammianus* 22, 15, 25. 26 v. 12 quorum — 13 insequatur ad-
hibuit *Isidorus* 12, 4, 29 v. 20 uno anno — 146, 3 sustollit *compilerunt Augusti-*
nus de civ. dei 21, 5, 1 et tam eo quam *Solino adhibito Isidorus* 17, 7, 17.

1 nocte *H* regites *M* depacit *N* ad quas pergit] *RCNLMGP*,
aquas pergit *S¹A*, aquas spargit *HS²* 2 dololo *R*, dolos *M* falso *H*
reuererenti *M*, reuerenti *L*, reuertendi *G* ei om. *HL²P* insidia *M*
3 item *R* extenditur *A* 4 caesas] quassas *H* tamdi *M* obser-
ratur *A* acutas *M* 5 leuet saginam (-na *RC*) *RCNH* 6 oblimit *N*
conducitur *A*, condatur *H* cicatricae *H* hippopotamus et crocodil-
lus *M* 7 primos *N*, primum *A* romae m.) romam *LMGP¹* inuxit *A¹*,
induxit *A²* 8 circum *SAP* serpentum *RCNHM* pubulatur *RCNH*
9 ex] et *N* refert *RCNH* prouentu fetus *RCNH*, prouentu fetuum *SA*:
ut rarescant mortiferae pestes absumptae *Ammianus* 10 tamen om. *SA*
11 prosunt] sunt *H* nam quaecumque] namque cum *N²SA recte fortasse:*
nam quacumque *coniecit Salmasius* pinnatorum *RCNHA*, pinnatores *M*
13 ualens *A* 14 prios *N* terminos patrios] patrias *H* 15 aeter-
num *A* are *M* 16 inlesa *R* ore om. *RCNH* candida
L¹M 18 de . . . aegyptus om. *N* 20 fecunditati] *SAG*, fecunditatis
CNHLMP, fundatis *R* augusta *C* uno anno] ut a. u. *H*